

35917 8065

* * * ETBIN KRISTAN

ŽARKI * * *
IN SNEŽINKE

II. ZVEZEK

* * * LASTNA ZALOŽBA * * *

* TISKALA „NARODNA TISKARNA“ V LJUBLJANI *

BÓLI.

030005206

Nebo je jasno,
obzorje je čisto —
jaz vidim črne oblake na njem . . .
Blišči se solnce
in plamen se dviga —
jaz gledam nočno, brezupno temo . . .
Pomladni dnevi
ogrevajo srca,
meni pa dušo spreleta mraz.

Nekaj se je nekdam zgodilo,
davno že — v časih prastarih . . .
Nekaj se bo nekoč pripetilo,
pozno — v vekovih neznanih . . .
Jaz pa čutim bolesi minole,
jaz pa slutim gorjé dnij bodočih . . .
v prsih mi pólje trpljenje stoletij,
v duši goré mi milijonov solzé.

Ah, po morju krvavem
plove mi ladija s črno zastavo,
nosi boli nekdanje
novim boléstim naproti . . .

Samotar.

Posvetni hrup, zemeljski šum,
kakó sem se te bal,
ko te slabotni mladi um
še dobro ni poznal!

Zemeljski šum, posvetni hrup —
oddaljen si mi zdaj.
Tako oddaljen mi je up,
tako oddaljen raj.

„V samoti vlada blagi mir —“
je dél učitelj moj.
A mir je svete sreče vir,
blaženstvo je pokôj.“

„Miru srcá ti grešni svet
doslej še ni skalil.
Nedolžnosti cvetè ti cvet.
Ostani, kar si bil!“

„Samota varuje te zla,
za zidom greh ni znan.
Nebeško srečo ti podá
pokojni samostan.“

Prišel sem v celico še mlad,
prinesel s sáboj mir.
Za svet vživanja in naslad
sem čutil le prezir.

Preteklo je že dokaj let,
postaral duh se moj.
Neznan mi je zunanji svet,
Neznan mi je — pokôj.

Prinesel mir sem v samostan,
izgubil sem ga tu.
Morim se, mučim, dan na dan,
oj, v duši ni miru!

I samotar ima srcé,
i on ima oči.
Le oni, ki že v grobih spé,
poznajo mir noči.

Le enkrat sem te vzrl, deklé,
a bilo je preveč.
Zbudile so se želje vse,
pokoja nimam več.

Mrjem, morim se noč in dan
in venem kakor list.
Krletka mi je samostan —
komu, komu v korist?

Jaz bi plakal.

Nič ni bilo. Same kratke sanje!
Lepe sanje, v zraku le zidanje.
Vse je bilo le leskeča pena.
Oj, kako je ženi ljubav cena!

Nič ni bilo! Same kratke sanje' . . .
Sladke sanje! Žal mi, žal je za nje,
zjutraj me je solnce prebudilo,
kar sem sanjal, vse je izginilo.

Hladen veter sanje je odnesel
kakor čoln brez jader in brez vâsel.
Kar je bilo, vse je izgubljeno,
izgubljeno, ali ne zabljeno.

Solnce me iz sanj je prebudilo,
pa takoj za meglo se je skrilo.
Mèdlo solnce srca ne ogreje,
videti je, ko da se mi smeje.

Lahka tebi, solnčice, je šala.
Megla večno pač ne bo ostala,
ti jo bodeš kmalu prepodilo,
zemljo svojo zopet boš ljubilo.

Moja sreča pa se ne obrne,
moja mila k meni se ne vrne, — —
iz železa nisem, ne iz skale,
jaz bi plakal, meni ni do šale . . .

Pomladna.

Na modrem nebu solnce
bliščeče se žari,
vrhé planin in holmcev
čarovni soj zlati.

Nikdar ne sveti solnce
tako ljubkó, svetló,
kot v maji, ko na polji
cvetlice vse cvetó.

Nikdár ni zemlja krasna
in mila kot sedaj,
ko letajo metulji,
ko ptič opeva maj.

Nikdar ni taka radost,
uživati ta svet,
kot v času pomladanskem,
ko vsak smehlja se cvet.

Nikdar tako ne čutim,
da gol sem proletar,
razdedovan, brezlasten,
da beda mi je dar;

nikdar britkost in jeza
mi srca ne morí
tako, kot v cvetnem maju,
ko svet se veseli.

Mak cvetè.

V žitnem polju cvéte mak rudeč —
oj zakaj me ti ne ljubiš več?
Kmalu, kmalu si me pozabila,
zlate nade si mi pomorila,
s taboj, mila, je izginil raj,
nikdar več ne vrne se nazaj.

V mojem vrtu rožice cvetó.
Oj, kako je bilo tam lepó,
ko cvetlice žlahtne so dehtele,

v srcu nama nádeje živele . . .
V mojem vrtu rože še cvetó,
toda tebe v vrtec več ne bo.

Mej drevesi vodica šumljá.
Bistra voda naše tajne zna.
Ko je hladna vodica šumljala,
sva se midva srečna poljubljala.
Voda teče še med drevjem tam,
ob potoku se sprehajam sam.

Zdaj cveté na polju mak rudeč.
Ti na mene nič ne misliš več.
Z vencem maka glavo si pokrila,
ljubav mojo zvesto pozabila.
Jaz te iščem a ne najdem več.
Tam na polju cvéte mak rudeč . . .

Zvezdi.

Oj, povej mi, zvezda moja mila,
oj, zakaj je ona izginila?
Kaj naj jaz počenjam tu v samoti,
kjer spomin mi mirno spanje moti?

Kje so dnevi moje mlade sreče,
mlade sreče, ljubavi goreče?
Kje sedaj je moje milovanje,
kje nekdanje sladke moje sanje?

Rožice so v vrtu ocvetele,
v južne kraje ptice odletele.
Moja mila več ne misli na me,
njeno srce nič ne vpraša za-me.

Kaj mi mar, če cvetke so zvene le,
kaj, če ptice vse so odletele?
Le zbog nje trpim zdaj bolečine,
da življenje moje mlado gine.

Nikdar več ne bode milovanja,
nikdar, nikdar več poljubovanja.
Le spomin na srečo še ostane,
a s spominom v srcu hude rane.

Oj ti zvezda, milo si bliščala,
ljubico si slabo mi čuvala.
Kadar tebe, zvezda mila, gledam,
svoje težke boli se zavedam . . .

V operi.

Le ploskajte, le ploskajte,
premalo je še vse.
Veliko več, veliko več
ji slave, dike gre.

Le slušajte, le slušajte!
Božanstven njen je glas.
Kaj ne, kaj ne: na dnu srca
ta spev ogreva vas.

Iz grla glas ne pride tak;
to duša zna samó.
Le srčnih strun akord ubran
zveni tako sladkó.

Le ploskajte, le ploskajte,
i jaz bi ploskal rad.
Ne morem, oh! Mori me bol,
srcé mi trga jad.

Tako kot vam popevala
je meni le nekdaj.
Oj žalostno mi pesem ta
odmeva v srcu zdaj . . .

Čital sem pesem tujo.

Čital sem pesem tujo,
a vendar ni bila tuja.
Kar je pesnik mislil,
to sem jaz čutil
davno, davno
v globini srca.

Nisi li rekla: Pozabi, pozabil?
Jaz pa sem rekel: Nikoli! Nikdar!
In če bi bogovi poslali mi kupo
in v njej pozabljenja pijačo,
odklonil bi čašo,
odklonil pijačo,
zabljenja tolažbo . . .
pozabiti nočem, nikoli!

Ti veš, ti veš,
kako te silno ljubim.
Ti veš, ti veš,

da bi prodal nebesa
za en pogled,
za en sam tvoj nasmeh.

Jaz vem, jaz vem,
da nič ne smem želeči.
Jaz vem, jaz vem,
da moram le trpeti.

Jaz vem, jaz vem,
da utripa za družega tvoje srce,
jaz vem, jaz vem,
da sveti drugemu tvoje oko,
da plavajo k drugemu vse tvoje misli,
da sanjajo družega vse tvoje sanje,
da tirjajo družega vse tvoje želje . . .
vse vem, vse vem.

A ti —
ti veš,
da nisem nikdar si domišljjal sreče,
katera meni nikdar ne cvetè,
da sem zaprl vse silne svoje želje
v pretesni kletki svojega srca.

Jaz vem, kaj čutim,
kadar sam po noči
v daljavi sivi tvojo sliko zrem
in vanjo le oko upiram
in ji pošiljam le pozdrav.
Jaz vem, kaj čutim vsako uro
in vsaki hip — — —

A vseh občutkov bolnih nočem žrtvovati.
Pozabiti te — oh, nikdar, nikdar!

Naj ruje bol po srcu kakor črv,
naj se mi duša v krčnih mukah zvija,
naj me spomin vsegdar trpinči krut.

Jaz v bolih teh uživam,
za ves svet jih ne dam,
nobena sreča mi jih ne odkupi.
Ker to so moje, moje, moje
lastne bolečine
in v srčnih mojih mukah
cveteš ti . . .

In prišel je čas . . .

Solnce zahaja in vzcvetel je cvet,
razširja se mrak sentimentov.
Glej, kako trepečejo žarki
skozi oblake,
liki svitle, fine trepalnice,
preden zajokaš.
Srce je prepolno, prepolno! — —
In kak dehti passiflorin cvet
otožno opojno —
in duši je težko — pretežko . . .

Spomini preteklih dnij
po vzduhu plavajo
kot lehne sence
iz neznanega sveta,
in sladkobolna čuvstva v srcu rajajo,
rojena v tajni zmesi sreče in gorja.

Morda ostane meni le gorjé —
a tudi sreča mora najti domovanje.
Razširi roki in odpri srcé:
Glej! Sreča plava tod in nosi bakljo.
V očeh ti iskra spi,
ki se bo obudila
in rdeče bo obzorje vseokrog.
Tam v tajnih, daljnih sferah ti pojo:
Čuj — sreče himno!

Po vzduhu plava sanjajoč melanholija
a skozi zrak trepečejo
trakovi solnca —
poljubljajo ti dušo . . .

Solnčni otrok.

V zlatem solncu sem te zagledal,
kjer si svetila,
kjer si se bliščala
sredi zlatega, solnčnega ognja,
ti — solnčni otrok.

In moje srce je zahrepenelo
po tebi,
ti krasna, ti zlata, ti svetla,
ti mistična slika mladosti.
In v meni je vse vztrepetalo,
kot bi me pobožala roka boginje
kot bi se mi v prsih razlilo morje krvi.

Tedaj, tedaj
sem blodil kakor blazen

okrog po svetu;
in v solnce sem oči upiral,
njegove žarke pil
od jutra do večera,
ko šlo je solnce spat.
Solzé so mi sušili solnčni žarki,
a koprnjenja silnega
ni solnce ublažilo,
ni zazibala luna v sen.

In v solnce sem oči upiral,
po tebi hrepeneč,
mrjoč za taboj.
Tedaj je moja duša vsplavala
v višave, k solncu — —
Prav milo je prosila,
prav živo, vroče je prosila,
od solнца tebe, tebe izprosila.

Oh, vseokrog, vse vseokrog
ji je zabliščal pomlajeni svet
v plamnenem, rdečem ognju
solnčne sreče.

A ti si od solнца priplavala
po žarkih na zemljo zeleno,
na zemlji si njega zagledala
in srce si svoje mu dala.

A jaz sem zaplakal — zaplakal britkó!
Jaz sem te od solнца izprosil
in moja je zdaj zopet nočna tema,
oh — solnčni otrok pa njegov!

Skozi temo moje duše.

Skozi temo moje duše,	Skozi duše moje zimo
skozi gosto noč	dih zavel je vroč,
se je nekaj zableščalo,	hlad srcá mi je ogrela
svit je vstal cvetoč.	ognja sveta moč.

Britko, strastno sem zaplakal . . .
Oh, čemu ta up?
Megle bodo zopet vstale,
vstal bo spet obup . . .

Kratek čas.

Ljubezni srečo sem nekoč užival,
spoznal tedaj sem ves nebeški kras.
Na srcu tvojem v raju sem počival,
a bilo je le kratek, kratek čas.

Če me je žitja tuga, skrb morila,
ljubezen tvoja bila mi je spas.
V obupni uri me je oživila,
a bilo je le kratek, kratek čas.

Ljubezen meni bila je življenje,
nebo je njen oznanjeval mi glas;
a moja strast, vse moje hrepenenje
je bilo tebi le za — kratek čas.

00000236010

V mestnem parku.

Vroči letni dan je vtonil v morju; zrak se je ohladil.
Zopet diham; misel se oživlja. V mestni park hitim.
Kolikor po drevju listja, je tu pisanega ljudstva,
vse kramlja, vrišči, se smeje — vse šumi, kipi življenja.

V paviljonu glazba svira; ljudstvo bučno aplavdira.
Jaz z roko ne ganem. Moja duša plava v onih glasih.
S suho žejo srkam te akorde. Oh! saj jih razumem ...
Vse te bolne tone mi je mojster iz srca iztrgal.

Ljudstvo sluša strastnotožno melodijo; ljudstvo
ploska ...
Med to tisočglavno množico — kako sem osamljen!

